

Welkomstwoord voorzitter Raad van Toezicht Wilco Boom

Dames en heren,

Mijn naam is Wilco Boom. Als voorzitter van perscentrum Nieuwspoort mag ik u welkom heten bij deze jaarlijkse dodenherdenking voor de ondergrondse pers.

En dat welkom geldt in het bijzonder voor journalist, columnist en programmamaker Natascha van Weezel. Zij zal straks de herdenkingsrede uitspreken.

Dames en heren,

Gisteren was de Dag van de Persvrijheid en helaas valt er wat dat betreft weinig te vieren. Wereldwijd is de persvrijheid het afgelopen jaar verder achteruitgegaan.

Dat concludeert de internationale organisatie Verslaggevers Zonder grenzen in haar jaarlijkse persvrijheidsindex, die gisteren werd gepubliceerd op de Dag van de Persvrijheid. In slechts 45 landen beoordelen de onderzoekers de situatie voor journalisten nog als redelijk goed tot goed. Vorig jaar waren dat nog 52 landen.

Het is vooral slecht gesteld met de persvrijheid in dictaturen. En verrassend is dat natuurlijk niet. Dictators kennen maar één waarheid en dat is die van henzelf. Eritrea, Syrie en Afghanistan staan helemaal onderaan op de lijst van 180 landen, maar ook Rusland en China scoren heel slecht.

En in Gaza hebben, naast alle anderen, ook al meer dan 100 journalisten de dood gevonden.

Nederland komt er dit jaar goed af in de internationale persvrijheidsindex. Ons land staat op de vierde plaats, meteen na drie Scandinavische landen.

En dat is natuurlijk heel mooi. Enkele jaren geleden waren we afgedaald naar de 28ste plaats als gevolg van de moord op journalist Peter R. de Vries.

De opsporing van de daders en andere maatregelen om de persvrijheid te garanderen, zijn volgens Verslaggevers zonder Grenzen de verklaring dat Nederland nu weer hoog in de top 10 staat.

Daarmee is helaas niet alles gezegd, want er zijn signalen dat het de komende jaren weleens minder zou kunnen worden.

De kiezers hebben natuurlijk altijd gelijk, maar het is voor de persvrijheid niet per se heel bemoedigend dat de winnaar van de Tweede Kamerverkiezingen journalisten bij het grof vuil zet als 'tuig van de richel'.

Ook zijn plan voor afschaffing van de publieke omroep kan niet meteen als een bijdrage aan de persvrijheid worden uitgelegd.

Hij heeft veel wensen in de ijskast gezet in verband met de kabinetsformatie. Maar dit plan en die uitspraak zaten daar niet bij.

Andere partijen die betrokken zijn bij de formatie zeggen dat ze ervan uitgaan dat de persvrijheid de komende jaren niet zal worden beknot. Maar tegen de achtergrond die ik u net schetste is dat niet meteen geruststellend. Eerst zien, dan geloven.

Stichting Internationaal Perscentrum Nieuwspoort

Bezuidenhoutseweg 67 secretariaat@nieuwspoort.nl
2594 AC Den Haag [KvK 41151559](tel:+31703469440)
+31 (0)70 346 94 40 www.nieuwspoort.nl

Zeker omdat in andere Europese landen waar rechts-populistische of rechts-radicalen partijen aan de macht zijn gekomen, de persvrijheid wel degelijk onder druk is komen te staan. Polen en Hongarije zijn wat dat betreft de meest bekende voorbeelden. Polen staat op de 47ste plaats in de genoemde index, Hongarije op de 67ste.

Maar goed, voorlopig staat Nederland op de vierde plaats en dat is goed. Het betekent dat de situatie hier extreem goed is in vergelijking met die van de dappere mannen en vrouwen die actief waren in de ondergrondse pers.

En dan bedoel ik natuurlijk niet alleen de journalisten, maar ook de zettters, de drukkers en de koeriers.

Nederland telde in de oorlogsjaren, volgens een inventarisatie van het NIOD, ongeveer 1300 illegale bladen, waarvan het Parool, Trouw, Vrij Nederland en de Waarheid de bekendste zijn.

Alleen al van Trouw verloren ruim tweehonderd medewerkers het leven in de oorlog.

Dames en heren,

We gaan zo luisteren naar de herdenkingsrede van Natascha van Weezel. We zijn heel blij dat zij hier vandaag spreekt. In de eerste plaats omdat zij in deze gepolariseerde tijd in haar werk altijd op zoek is naar de nuance. Je hart zacht houden in een steeds hardere wereld noemt ze dat zelf.

Het wordt haar vaak niet in dank afgenomen, om het heel voorzichtig te zeggen. Het maakt beveiliging bij openbare optredens soms noodzakelijk. Toch houdt Natascha van Weezel dit vastberaden vol. Omdat het nodig is, vindt ze. Alleen daarom al verdient ze het hier te worden gehoord.

Daarnaast zijn we ook best een beetje trots dat zij hier staat als de derde generatie uit een journalistenfamilie die in Nieuwspoord vele sporen nalaat. Grootvader Herman Bleich was een van de oprichters van Nieuwspoord, ruim 60 jaar geleden. Vader Max van Weezel, helaas te vroeg overleden, was voorzitter van Nieuwspoord. Samen met haar moeder, journalist Anet Bleich, was Natascha eerder al Nieuwspoord-rapporteur. En wie weet gaan we van de vierde generatie die hier ook al is, (u hoorde of zag de kleine Max misschien al even) later in de journalistiek nog horen.

Voordat zij het woord krijgt luisteren we naar het orkest van Gymnasium Haganum, dat hier als altijd aanwezig is voor de muzikale omlijsting van onze herdenking. Het orkest staat onder leiding van Roberto Jeminez.

Het orkest speelt twee stukken, één voorafgaand aan de herdenkingsrede, een daarna.

Na het tweede stuk gaan we naar buiten voor de kranslegging bij de gedenksteen van Nieuwspoord en twee minuten stilte.

Felix Crawford, leerling van het Haganum, zal het gedicht 'Tot de doden' van Ed Hoornik voordragen.

Sander Beens speelt het taptoesignaal.

Ik wens u allen namens Nieuwspoord een goede bijeenkomst. Dank u wel.